ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 84

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՕՐԱԳԻՐ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 20 ՅՈՒՆԻՍ 1845

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Այս օրագրութեան ով որ կը փափաքի կենալ բաժանորդ, մէկ Արամեան Զաւթարեան Տպարանը կ'ընդունի Հասոյցանելով՝ մէկ տարուան գինը 125 դահեկան: Ի Պօլիս պարոն Նոր խանը Աշխատաւոր Ա. Միրզայ Աղաթոնեանին գրասենը: Ի Կարին Միքայէլ Տէր-Պողոս Յ. Մանուկեանին քով: Ի Տրապիզոն Յովհաննէս Պետրոս Աղայ Լուսաբերեանին բնակարանը: Ի Տփխիս Ռուբինեան Ա. Յակոբ Կարբինեանին բնակարանը:

Իզմիր Ֆ. Աբրահամեանի Տնօրէնութեամբ Ղարաբաղեան Առաջնորդարանը: Ի Տեսլ Մանուկեան Գէորգ Աղայ Խաչիկեանին քով: Ի Պրուսա Եփրեմեան Բ. Պօղոս Աղայ, Մ. Վարդապետին պատուիրակարանը: Ի Նախիջեւան Եզնիկ Ե. Պետրոս Յ. Մէլիք Յակոբեանին քով: Ի Թիֆլիս Արղութ. Գ. Կարապետ Եզեկիէլեանին քովը: Գանձակ Աղէն Մ. Աբրահամ Աղայ Եղիա- զարեանցին գրասենը:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ստամպօլ 20 Յունիս.

Անցեալ շաբթուան մէջ երեքշաբթի իրիկուան լուսնալու գիշերը Պոլսոյ բաւական նոր Թաղը՝ և այն Բօսֆորի կողմերը երեք տեղ գող մտնելով՝ 25—30 հազար դահեկանի չափ բան գողցեր են. քաղաքիս կառավարութիւնը լսելով՝ խիստ ջանք ըրած է գտնելու, և կը յուսանք որ այս չարագործներն ալ ձեռք կ'իյնան:

—Անցեալ լուսնալու գիշերն ալ Հայոց Թաղը հայ վաճառականի մը տան դուռը կոտրելով, տան մէջ տօսր քաղաք գտնելով՝ փորը եղբայրն ալ բարեկամի մը տուն այցելութեան գացեր է եղեր, որ կէս գիշերը ժամի չափ ծածկած էին տանը պատուհանը՝ այն ինչ, բաւական գումար կը բանայ ու ներս կը մտնէ, գողն ալ հազիւ թէ մէկալ դրանէն կրնայ փախչիլ, միայն 2 հազար դահեկանի չափ բան կեցեր էն գողնալու:

Գերմանիայի մէջ քրիստոնէական եկեղեցին նորոգելու եղող քանի մը մարդոց նկատմամբ Գերմանիայի մէկ քանի կառավարութիւններուն գործածած երկմտութիւնը՝ սրտէս ցուցընել ուզէ. հատորոտութիւնը Անհալ Զերբսթ քաղաքներուն. տուած գոյութիւններուն վրայ միտք նեղանալով՝ գտանք որ, իրենց գաւառած կրօնքին դէմ եղած նախատինքներուն և արհամարհութիւններուն վրայօք բողոք ընելու ժամանակն է: Սաքսոնիա գաւառին Կրոնական իշխանութեան տակը եղած մասին Հեմերին մայրաքաղաքը՝ ասոր մէջ Զին խրխուճը՝ կառավարութեան կողմէն այն անոր գործակալ նստող Պ. Պէշնսսա Սաքսոնիկ իշխանին պալատին առաջը գացին լիցուեցան բազմութեամբ: Նոյն քաղաքիս մէջ մէկ լուսաւոր կրօնաւոր Եսթֆոնեեր անուն, այս լուսաւորին մէկին մէջ յայտնել իշխանը ցանկացեր գրել տուեր էր թէ՝ Եկեղեցին մեր ժամանակին պիտոյից յարմարցընելու համար՝ ինչ նորոգութիւններ ընել պէտք է: Ըսել է որ՝ այն բողոքականները որ եկեղեցւոյ մէջ նոր բաներ մտած է ըսելով գանգատած են, և հին աւանդութեան բարեկարգութիւնը մոռցընելու եղած ըմբ կ'ըսեն, հիմայ ալ ժամանակին բերմունքին յարմարցընել ուզեր են նոյն եկեղեցին. և այս գործովս եկեղեցական ծէսերուն առնին առնին բարեկարգութեան վրայօք կանոններ դնել կամ փոխել՝ որ կը պահանջեն, հիմայ իրենց գործովը պիտի արդարացնեն. թէև որ նոյն նորոգութիւնը հաստատեց վրայ Լնէ՝ առիկայ անօրինակ մէկ բան մը պիտի ըլլայ. քանզի հաւատալիքները ամենևին փոփոխութիւն և նորոգութիւն վերցունելու բան չըլլալը՝ բողոքականները մէջն ալ ընդունուած կը յայտնեն. և եկեղեցին ալ սոսր հանգէ կրկրպատոնէ թէ նոր բաներ մտցուցած է հաւատալիքներուն մէջ, որ առաջ չէր կար:

Հաւանականաբար մէկ մը նոյն յօդուածին մէջ՝ Պ. Պէշնարտ Սաքսոնիկին հրատարակել տուածին դէմ մէկ յարուած մը զրել տալ ուզէր. և անոր մէջ քաղաքական կերպով մը կ'իմացունէր որ՝ Գերմանիայի բողոքականներուն եկեղեցին ուրիշ կարգ է նոր կարգադրութեան՝ քան թէ համայնական եկեղեցին. և իշխանը կը յորդորէր՝ որ ուրիշ տեսակ աշխատի. քանզի եկեղեցւոյ ընդունած դիմադրութիւններուն մէջ փոխելու արժանի բան մը կենալ չերևիր ինծի կ'ըսէր. և փառս

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Մեսիային գալու ժամանակին վրայ.

(Շարունակութիւն. Տես թիւ 83)

4. Սոյնց ըսածներուն ամենուն ալ դէմ պիտի խօսէր կան սուրբ գրոց մէջ. —. Անգէա մարգարէին խօսքը, որ կ'ըսէ: "քիչ ատենի մէջ գալու պիտի շարժէ երկինքն ու երկիրը. այն ատենը ազգաց ցանկալին պիտի գայ. և այս երկրորդ տան (այսինքն՝ գերութենէն դառնալէն ետքը շինուած երկրորդ տաճարին) փառքը առաջինին փառքէն մեծ պիտի ըլլայ" (Անգէոս Բ. 7—10): Ասանկ է նէ Մեսիային երկրորդ տաճարին ատենը պիտի գար. և այն ատենը իրեն առաջնորդութեանը պիտի փառաւորէր. քիչ ատենէն երկինքն ու երկիրը պիտի շարժէր: Բ. Մաղաքիա մարգարէին խօսքը, որ յայտնի կ'ըսէ թէ՝ "փրկչին ղաւակացը փնտռած տէրը, յանկարծ տաճարէն հիւսէ փափաքով սպասուած ուխտին հրեշտակը քիչ ատենէն նոյն տաճարին մէջ պիտի գայ" (Մաղաք. Գ. 1): Գ. Դանիէլ մարգարէին խօսքը, որ կ'ըսէ թէ, "խոստացուած օծեալը եօթանասուն անգամ եօթն տարիներուն վերջին եօթնեակին լմնցած պիտի գայ. և այս տարիներուս սկիզբը՝ Երուսաղէմի նորոգութեան հրամանը տրուած ատենէն պիտի սկսուի": (Դանիէլ. Թ. 25): Այս հրամանս տուողն էր երկայնաձեռն ըսուած Արտաշէսը. և անոր օրէն 490 տարի հաշուելով՝ Տիբեր կայսեր կը հասնինք. ուրեմն՝ Մեսիային երեւան ելլելու Տիբեր կայսեր օրովը պիտի ըլլար.

Մեսիային գալուն համար որոշուած ժամանակին վրայօք մեր խօսքին ուժը Հրէայները շատ աղէկ հասկցած են. և անոր պատասխան մը տալու համար Մեսիային գալու յառաջ ժամանակ կ'որոշեն. բայց անհիմն, և գէշ կերպով: Մէկ գրքին մէջ ռաբբի Եղիային կ'ըսէր, որ՝ Մեսիային պիտի գայ. և քրիստոնեաները Երուսաղէմէն դուրս պիտի վռնտէ. ասոր օրերը Երուսաղէմ լատինացոց ձեռքն էր. և Եղիային՝ Մեսիային գալուստը մօտ կը կարծէր. քրիստոնեաներուն ձեռքէն սուրբ երկիրը ելլելէն ետք՝ Մէկ դարը տակաւին լմնցած չէր. բայց քրիստոնեաներուն յաղթողը և այն տեղերէն եռ քշողները հագարացւոց՝ Սէլահէտտին սուլթանը եղաւ. Մեսիային գալու ատենին վրայ Հրէից երեւելիները՝ լաւ մըն ալ ռաբբի Գամալիէլին ուղեցին, որ ռաբբի Մովսէս Պէն Մէմունին թոռն էր. անիկայ ալ գաղտնի խորհուրդը անոնց բացաւ, որ ուրիշ ազգերուն բանալու և հասկցունելու չի յարմարիր կ'ըսեն. թող անանկ ըլլայ. բայց ըսածը ինչ էր. տաճարին կործանումէն 405 տարի ետքը փիլիսոփայի մը մէկ մը ըսած մը ունեցեր է, որ ծնած ատենէն սկսեր է խօսիլ. տասն և երկու տարի ապրեր է այս տղան. և մեռնելու ատենը՝ խորանգացոց ազատութեանը վրայօք մեծամեծ գաղտնիքներ յայտներ է: Այս յայտնութիւններս այլ և այլ լեզուով՝ և առակաւոր մութ խօսքերով գրուած ըլլալուն համար չի հասկըցուելու բաներ ըլլալով՝ երկար ատեն ծածուկ մնացին. վերջապէս Գալիլեայի գեղերուն մէկուն մէկ խրճիթին (խուցիկին) մէջ գտնուեցաւ. ասոր մէջ գրուած էր որ՝ եօթներին թուղ տալու սկսեր է. այսինքն՝ Մեսիային գալու ատենը մօտ է. բայց նոյն թիւ հրէայներուն կ'ըսեն որ անկէ ետքն ալ այսքան հարիւր տարի անցաւ. տակաւին եկած չէ:

5. Ռաբբի Եփրեմը՝ որ Երուսաղէմի մէջ առել մը պատճէն վրան քանդակուած մարգարէութիւն մը գտեր էր. կ'ըսէր որ, նոյն համառօտութիւնը որ երեւցաւ՝ Հինաւուրց երկիրը մնած և ժառանգած ատենը՝ և Եզրաս ժողովուրդը գերութենէն հանած և Երուսաղէմ դարձուցած ատենը՝ նոյնը պիտի ելլէ 1329 թուին. և Մեսիայն ալ այն ատենը պիտի գայ. բայց անկէ ետքն ալ մինչև հիմայ կը սպասեն. ոչ համառօտութիւնը նոր երեւցաւ, և ոչ Մեսիայն եկաւ: Ռաբբի Պէնիամը որ մեծ մարգարէ մը ձեռք գիրք մը գտեր է. որ Հառան քաղաքն է գրուեր, հոն գրուած է եղեր որ՝ աշխարհքիս մէջի պատերազմները պիտի լմննան աշխարհքի ստեղծման 4291 թուին. որ քրիստոսի 531 թուին կ'ըլլայ իրենց հաշուով. անկէ ետք պիտի սկսի Մեսիային թագաւորութիւնը. որ պիտի քաշէ մինչև աշխարհքի ստեղծման 7000 թուականը: Ռաբբի Մովսէս Պէն Մէմուն իր նախնիքներէն աւանդութեամբ քանի մը կտոր մարգարէութիւն ձեռքն անցուցեր է. ասոնց մէջ բացայայտ մէկ մարգարէութիւնը կայ եղեր. որ կ'ըսէ եղեր թէ՝ աշխարհքի ստեղծումէն քանի տարի ետքը ես մարգարէացայ նէ, նոյնչափ ալ այնքան տարի ետքը մարգարէական շնորհքը խափանելով ազգին պիտի դառնայ. Պէն Մէմուն բաղդատելին մարգարէանալուն ժամանակ կ'ըսէ աշխարհքի ստեղծման 24.88 թիւը: Խափանելով ազգին մարգարէանալու ատենն ալ կ'ըլլայ աշխարհքի ստեղծման 4976 թիւը.

մը ստէպ կը բերէր որ՝ Հռոմէական եկեղեցին կը պատուիրէ, որ՝ մէկը մէկ բանի վրայ երդում ընէ նէ՝ այն երդմանը հաստատրիմ կենալու է. և բողոքականներուն պէտք է այս բանին վրայօք մէկ նորոգութիւն մը։ Յայտնելու թուղթերը քննելու մարդը հասկընալով որ այս բանս թագաւորին կը դպչի, որ մէկ բանի մը խօսք էր տուեր երդումով, և հիմա այն խօսքին վրայ չէր կեցեր, այս յօդուածիս հրատարակութիւնը արգիլեց։

Հռոմէականները տեսնելով որ իրենց կրօնքին դէմ խօսողներուն բան մը ըսող չկայ, և այն բաներուն պատասխան տալը անգամ իրենց կ'արգիլեն, Պ. Մորինկին հրատարակած յօդուածին պատճառաւը եղելու գայթակղութեանը առաջը առնելու համար ուրիշ հնարքներու ձեռք զարկին. խիստ քիչ ատենի մէջ՝ թէ քաղաքը և թէ բոլորտիքը գտնուող Հռոմէականները ամենն ալ եկան Լիւսեռնին պալատին պատուհաններուն առաջը լեցուած. ամէնը չորս հազար հոգի մը կային. ուզեցին որ՝ Լոնտոնին և Չերսքինին հետեւողները ամենն ալ նոյն քաղաքէն արտաքսին։

Բազմութեան հոն ժողվուիլը դէպի երկեալին կառավարելով քաղաքականկառավարութիւնը՝ Պ. Մորինկին անձը պաշտպանելու պատրաստութիւն տեսաւ։ Բողոքակ կառքի մը մէջ նստեցուցին և Հռոմ հասելն բռնած ճամբը դէպ հեցին. խումբ մը զինեալ զօրք ասոր հետ գնաց. հասարակութիւնը եռեւն կը պըտուալին մինչեւ քաղաքին դուռը։

Կոստանդնուպոլսոյ Ընկերութեան մեր փարձակուին հետեւեալ մէջ դրած նամակը՝ ազգասիրական դիտմամբ ըլլալով՝ յօժար սրտիւ կը հրատարակենք։

Հայրենասէր օրագրոյն Ընդաւոր Վ. Խրատակիցին Տեառ։

Ընդաւոր Տէր՝

Յայտ իսկ է որ՝ աշխարհքիս մէջ ամէն ազգ դեռ չի լուսաւորուած, կրօնքը ու ազգը իրար չզատելով՝ փոքր ինչ կրօնքի տարբերութեամբ իրենցմէ զատ եղած ազգակիցներնին՝ ազգերնուն ալ զատ կը համարին, և ատանկով մէկ մէկու դէմ սովորական ատելութիւն կ'ունենան սրտերնուն մէջ։ Բայց լուսաւորուած ազգերը՝ այս տեսակ ատելութեան ներքնեքէն եղելիք ծանր վնասներէն ազատ են. բանզի սրտամ այլ է կրօնքը՝ այլ է ազգը ըսելով, կրօնքով տարբերուած ազգակիցներնին ալ միակրօն ազգակիցներուն պէս և ոչ մէկ պզտիկ խտրութիւն մը ընելով կը սիրեն զիրար՝ կ'օգնեն իրարու, ասոր օր առաւ կը զօրանան և կը փառաւորուին, ինչպէս որ Եւրոպայի զանազան քաղաքակիրթ ազգերը։

Ուրեմն՝ բաւ երախտագիտ ենք կըլթութեան, որ ժամանակէ մը հետէ մեր ազգին մէջն ալ մտնելով՝ տեսաւ անոր լուսովը իր այս մասին վնասը, և սկսեց կրօնքով փոքրիկ ինչ տարբեր ազգակիցներուն հետ ալ սէր ընել՝ ատելութիւնը արմատախիլ ընելով արտէն։ Ասոր անտարակոյս այն չարաճճիւնդ ատելութեան ներքին եղելիք զանազան վնասներէն ալ ազատ պիտի մնայ, մանաւանդ՝ պիտի զօրանայ օր առաւ և պիտի փառաւորուի։

Ահա այս անուշիկ ազգային սիրոյն սկզբնաւորութիւնը անցեալ ուրբաթ երկու ժամը 4 1/2 ին Ամբարպալոյս պատրիարքարանին մէջ, ուր Հռոմէական ազգակիցներնուս Պատրիարքին՝ մեր Պատրիարքին անձամբ այցելութեան գալու բարեհաճելովը՝ երեկի և բոլոր բոլորքին վարդապետներով, հանդերձ և միանգամայն մեծագոյն Ընթացին նոր ընտրած Ամիրայանութեան նշանաւոր արժանանալը շնորհաւորելով։

Ընդարձ այս սրտ նշանաւոր օր մին է յարգը ծանուցողներուն, այս Բարձր արքայազն ամենուց խանդակաթ սիրով մէկըզմէկ գրկմաւրեկինին և գրկախառնելին՝ մերթ բարձր և մերթ ծոր ձայնով մէկ մէկու հետ ազգասէր խօսքեր ընելով՝ ամբողջ ժամ մը անցունելնին՝ տրտմութեան տեղով հոն ներկայ գտնուող մարդոց աչքին մէկ ամենագեղեցիկ տեսարան մին էր։

Ասոր արժանի է յուսալու՝ թէ այս սրբազան սէրը ազգերնուս մէջ կըլթութեան ու գիտութեանց հետ օր աւուր աճելովը՝ մինչեւ հիմայ կրած վնասներնուս տեղը կը հատուցանել պիտի լեցունենք։

Վերջապէս անշուշտ՝ թէ ձեր ազգասէր սրտին ու արժանաւոր Հայրենասէր օրագրոյդ յարմար լուր մը ըլլալով կը բարեհաճիք այս նամակս ալ հրատարակելու։ Մնամ եւ։ յարգանօք սիրոյ ձեր միշտ բարեացակամ։

Զհրում մեծարու յարգութեան,

Ի Կոստանդնուպոլիս — Նուաստ ծառայ
13 յունիս 1845։ — Մկրտիչ Էմինեան։

Ընդհանուր Միրացի ծանուցարկով տասնուրեմնից յաջող են, տուրքերուն և մարմիններուն մէջ հաշտութիւնը հաստատուեր է, փոփոխակի պաշտպանութիւններին ատորագրեր և մերկնամէկնւ առեր են։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Յունիս 14։

Նորհրագրոյն Լոյսը՝ առ այժմ միայն Լիբանանու գործերին վրայօք կը դառնայ, ուր որ թէեւ զինադադարում եղաւ նէ ալ, բայց հաշտութեան վերջին դաշնադրութիւնը դեռ գործքի չի դրուեցաւ. այս պատճառաւ Օսմանեան խորհրդարանը անդադար ժողովներ Վեհափառին հրամաններ կը դրկէ որ՝ ազգաւ միջնորդ գործքի զնելով փութացունէ խաղաղութիւնը։

Ուսեաց Արքայութեան Թագաւոր կայսեր որդին բարձրապատիւ Կոստանդին մեծ դուքսը՝ ներկայ ամսոյս 6 ին չորեքշաբթի օր Պետերբուրգէն անուն շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ. իր հետեւորդներովը. որոնք են, փոխանորդ ժամանակայ Պ. Լոֆեր Թոֆռալինի հազարապետ Լութերֆորթին Կրիմ ուղղակի՝ Հայրենի հարկաւոր ծովածիր պատկերահան Յարգի պարոն

որ է Քրիստոսի 1216 թիւը. այս ալ սուտ ելաւ. Ուրիշ հրէաները իրենց խաղտութիւնը վերջանալու ժամանակ կը դրեցին. ոմանք՝ Քրիստոսի 1492 թուականը. ուրիշները 1598. ուրիշները 1600. կամ աւելի ուշ։

Վերջապէս այսչափ հաշիւներէն ձանձրանալով, և տխրութիւններ և չփոխութիւններ երկան եղելով, և իրենք ալ խաղք ու խայտառակ ըլլալով, Մեսիային գալու տարին ով հաշուէ նէ նզովեալ ըլլայ ըսին վճռեցուցին։ Ինմոսա ըսուած գիրքերնուն մէջ գրուած էր որ՝ այս հաշիւը ընող մարդուն ոսկորները կոտրուին ու փտտին. քանզի երբ որ ժամանակ կը կըպառուի՝ և այն ատենն ալ այն բանը չըլլար նէ՝ ալ առվետ եալը ըլլալիք չունի կ'ըսուի։

6. Հրէաներուն մէջ այլ և այլ կարծեաց առիթ մըն ալ՝ Մեսիայի թագաւորութիւնը եղած է. ոմանք Մեսիայն մէկ աշխարհական հզօր թագաւոր մը պիտի ըլլայ կ'ըսեն. որ Իսրայէլացիները քաշած նեղութիւններէն պիտի ազատէ. և բոլոր ազգերը իր իշխանութեանը տակը պիտի հնազանդեցունէ, խաղաղութեան և յաջողութեան մէջ պիտի թագաւորէ. և իր ժողովուրդը ծայրագոյն երջանկութեան պիտի հասցունէ։ Ուրիշները կ'ըսեն. Մեսիայն նեղութեան և տառապանքի մէջ պիտի ըլլայ. և անոր թագաւորութեան ատենն ալ ձախորդութիւն և փորձութիւն պակաս պիտի չըլլայ. ըսող կայ որ՝ անոր ատենը արդարութիւն և ճշմարտութիւն և բարեկարգութիւն պիտի տիրէ. ըսող ալ կայ որ՝ ասոր թագաւորութիւնը անկարգութեան ժամանակ պիտի ըլլայ. արդարութիւնը երես պիտի չտեսնայ. և Իսրայէլի վերջին գառառորը այն ատենը պիտի աշխարհքիս երեսէն վերնայ. թագաւորութիւնը քանի տարի քաշելին ալ շատ յայտնի չէ. 40 տարի՝ մի պիտի տիրէ, 365 տարի մի, 7000 տարի մի. աշխարհքի ստեղծումէն մինչեւ իր եկած ատենը անցածին չափ մի, յաւիտեան մի. ասոնց ամենն ալ ըսող կայ. բայց մէկուն վրայ ալ միաբան չեն։

Արդէնուէ մարգարէութիւններնուն խօսքերը իրարու հակառակ կ'երեւին իրենց. ասոնց միաբանելու ճամբայ ալ փնտռեր են։ Աբարբի Իսաք Լուրիա՝ որ Երուսաղէմի Ըսկեն եղող անունով կը ճանչցուի. իրարու եանէ երկու Մեսիայ պիտի գայ. մէկը սորին տարածեան և աղքատ պիտի ըլլայ. մէկալը փառաւոր և հարուստ. երկուքն ալ լոկ մարդ ըլլալէն զատ՝ երկրորդ Մեսիայն պիտի կարգուի. և տղայք ալ պիտի ունենայ. առաջինը Եփրեմայ ցեղէն և Յովսեփայ զաւակներէն պիտի գայ. հօրն անունը պիտի ըլլայ Հուդիէլ, և իրեն անունը Նեհեմի. Եփրեմայ և Մանասէի և Բենիամինի ցեղերէն. և Գադայ ցեղէն մէկ մասէն զինուորներ ժողվելով՝ անոնց զօրապետ պիտի ըլլայ. և Իդումայեցիներուն հետ պիտի պատերազմի. յաղթարար հրէաները հռոմայեցիներուն և քրիստոնեաներուն Իդումայեցի անուն կ'ուտան. ինչպէս որ կ'ըսէ Բաբիր Լուրիա. երեւելի և մեծամեծ յաղթութիւններ պիտի ընէ անոնց դէմ. շատ մարդիկ պիտի ջարդէ. հռոմայեցւոց տէրութիւնը տակնու վրայ պիտի ընէ. և հրէաները յաղթանակաւ Երուսաղէմ պիտի բերէ։

Այն ատենը Արմիլոս՝ որ քրիստոնեաները Նեռն կ'ըսեն, մէկ մարմարեայ քարի մը մէջէ դուրս պիտի ելլէ. որ Սատանայ առաջնոց ամփոփոյ ստեղծեր էր այն քարին մէջ պահեր էր. Նեհեմի Արմիլոսին վրայ պիտի ելլայ. զօրաց մէկ մասը թուրէ անցունելէն ետքը՝ մնացածը պիտի փախցունէ. եւ զօրապետանի գերի պիտի բռնէ. բայց Արմիլոս ձեռքէն փախչելով նորէն զօրք պիտի ժողվէ՝ և Նեհեմիին հետ պիտի կռուի։ Այս պատերազմին մէջ Արմիլոս վրայ պիտի ելլէ. Նեհեմի պիտի մեռնի. բայց մեռնելը թշնամիները պիտի չի մանան. ասոր մարմինը հրեշտակները պիտի վերցունեն, և պիտի տանին հին նահապետաց մարմիններուն հետ պիտի պահեն։

Այն ատենը Իսրայէլացիք շատ ծանր սրտմութեան մէջ պիտի իյնան. իրենց հարկ պիտի ըլլայ ազատութեան համար անապատը փախչիլ, և մինչեւ քառասուն և հինգ օր հոն պահուած պիտի մնան. անկէց ետքը Միքայէլ հրեշտակապետը փողը պիտի զարնէ. և երկրորդ Մեսիայն պիտի երեւան գայ, որ Դաւիթի ազգէն պիտի ըլլայ։ Եղիա մարգարէն ասոր հետ պիտի գայ. աշխարհքի մէջ որքան հրէայ կայ նէ՝ ամենքը իրենց թագաւոր և փրկիչ պիտի ճանչնան։ Արմիլոս իր զօրքովը ասոր դէմ պիտի ելլէ. բայց Սատանայ երկինքէն այս թշնամի զօրացը վրայ ծծումբ (քիբրիտ) և կրակ պիտի թափէ. և ատանկով բոլոր զօրքը պիտի ջարդէ. այն ատենը՝ Դաւիթին ազգէն եկող երկրորդ Մեսիայն՝ Եփրեմայ ազգէն եղող առաջին Մեսիայն նորէն պիտի կենդանացունէ. բոլոր Իսրայէլացիք պիտի ժողվէ. և մեռածներուն ալ յարութիւն տալու պիտի տայ. Եզեկիէլ մարգարէին տեսիլքին մէջ երեւցած ձեռքը Երուսաղէմայ տաճարը պիտի շինէ, իրեն դէմ հակառակիլ ուզողները

րքեանն Նապոլէոնի, բժիշկ մը և ուրիշ անձի մը ծովային պաշտօնատարներ ։ Շոգենաւը նաւահանգիստը խարսխելուն նոյն ժամին Լօրտ Լիոնս Ս. Պետերպուրգ դեսպանը փութայ դէպ 'ի կայսերական նաւը Կայսերաքանը զինուորելու, ուսկից ամենեցեա Պէջիքը ելեր էին ուսկից պատահ Լոնտոն ։ Առնեցարկի սառեցած Ս. Ն. Ծովապետ Նափիէ փաշայն և արտաքին գործոց պաշտօնատար Շէքիպ էֆէնտին և բարձր Դրան ամենին Թարգմանը նոյն պատուով գնացին ծովեզերեան կայսեր որդւոյն բարեւող օգնականներ մտնալ իրենց հրաժեշտ բարեւելու համար ։

Արդարեւ օր բարձրագոյն Կոստանդին մեծ Դքսը ուսեալ վսեմաշուք դեսպանին և իր համանդներուն ընկերութեամբ Ս. Ն. Սուլթանին ներկայացաւ Պէյլէր պէյի պալատը ։ Պաշտօնաւ Արքայն բարձր Կոստանդին Արքայազնը իր մայրաքաղաքին մէջ տեսնելուն վրայ իւր արտին համակրելով ծանուցանելէն ետ ձամ պատիվ դառնալ 'Սուլին բարձրութեան պաշտօնէ Հօրը վրայ ունեցած իւր սէրը ծանուցանելու, որովհետև Հիւրընկալութեան սրահին մէջ սեղանի մը վրայ շքեղ անօթ մը կար թանկագին (Ֆանֆուռ), որ Սուլթան Ս. Ն. ձեռնահոն ընծայ զրկած է Ռուսիոյ Սուլթանին, այս գեղեցիկ անօթին մէկ կողմը ռուսիոյ կայսեր կենդանագիրը և միւս կողմը Կայսրուհւոյն կենդանագիրը քանդակ։ Բարձրա գոյն հոյակապ մեծ 'ի նոյն կողմը դարձուց էր, օգոստափառ Սուլթանը զայս տեսնելով ըսեր է «Ահա ձեր Հայրը և ձեր Մայրը ներկայ են, որ իմ սրտիս մէջ տպաւորուած են»։ Ս. Ն. Արքային Կոստանդին մեծ դուքսը պատուոյ ժամանակը ներկայ էին Բարձր փաշայն, արտաքին գործոց պաշտօնատարը և ուրիշ Ծովային նախարարները ։

Վերջին օր Բարձր դուքսը մայրաքաղաքիս քանի մը երևելի տեղուանքը տեսնելու գացեր Պէյ օղլու Եկաւ դեսպանատան ընակելու։ Երկուշաբթի օր տանմէկ երևելի պալատպարները հին պալատը տեսնելու, հետեւեալ օրն ալ նաւարանը գնաց, ուր տեղ իւր կայսերական բարձրութեան արժանաւոր պատուով հիւրընկալեց։ ուն մեծ ծովակալն Հալիլ փաշայն, և այն տեղը նաւատիներուն կրթութիւնները և, տեսակ տեսակ գործիքները տեսնելով իր հաւանութիւնը և հաճութիւնը ցուցուց ։

Չորեքշաբթի ծաղկանոց Կոստանդին Պալատը մեծ Եկաւ և Լէսօփոլի ալ տեսնելու գնաց ։

Այս գիշեր ռուսիոյ փեխանագ դեսպանը 'Իբրահիմ Կայսերական բարձրութեան մեծ պարահանդէս մը ընծայեց, ուր հրաւիրած էին զանազան ազգերու դեսպանները, ամենայն երևելի պաշտօնատարները և Պէյ օղլուի երևելի ընտանիքները ։ Այս պատճառաւ Կոստանդին մեծ դուքսը այս օր Պէտուպալի չուելու Պէյջիքը ելեր գացած է ։

Երեկ Սուլթանը յանկարծ հրաման բռնելով Իսֆահան փաշան և ամէն Կարգին հոտ հրամանատար Սերասքէր փաշան մեծ պատիւ տալով Բարձր դուքսին ընկերութեամբ երթալ որ ժեռ դարձ է։ Հարին Կայսերական բարձրութիւն մեծ դուքսը։ Շարժում մեծ Կորգոն մեծ խնճոյք մը ընծայեց 'ի պատիւ Կոստանդին մեծ դուքսին, ուր ներկայ բազմաթիւ զանազան ազգութեանց դեսպաններն ալ ։

Նորերս պատուի Ա. Աստուածածնի հիւպատոս հորդանցաց Հանդէսին վերջին օրը օգոստափառ Սուլ

...ուր ազգութեան երևելի նախարարներուն զանազան ազգութեանց դեսպաններուն և բոլոր 'զինեալ եղողներուն ներկայութեամբ Փ. ամեն աշխարհը օտարական կանոնաւ մը Հայաստանի շախ զաշտավայրէն համբերութիւն ընելու և անհունը, և մինչև այսօր անապէն իր մը չորս տեղերէն պարզապէս ապրելու պարկեշտ ամենա կէս, բայց գեղ անապէն և իր օրա պարքի գանէեան իր մը չարժենս, մեկ չի գիտեր այս իմնալը, ուստի կեկանշաւ մը պրաբաղադրական մասնիկ մը հանդիպեր է ։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Աղեքսանդրիա 4 յունիս ։ Ամառը մի և նոյն վիճակին մէջ է, բամբակը Լոնտոնայ և Ձիւկամառանի քաղաքին մէջ այս տարի 2000 հակ վաճառուեցաւ Անգլիոյ համար 145էն 163 ղուշկերի գին տեսակին։ կառավարութիւնը իրեն մասերներուն 9 սիս կ'առնէ, որոնց տեսակը շատ ընտիր է, բայց դեռ առնող չի կայ ։

Եւրոպայէ վերջին շոգենաւը զալէն հետէ արմաւենայ ցանկին գործառնութիւններ եղան, Մեհմէտ փաշայն իր հողին բոլոր ցորենը 80,000 արտէպ չափ 48 ղուշկեաւի վաճառեց, 12,000 արտէպ ցանկի բակլայ փոխառութեան 36էն 80 ղուշկեաւի, արտօնեցը ընտանի և օտարականներ տանց մէջ ամբարելու պատիւս ։

Դրամին մեկ է, նախապես և շուկայն այս կողքերուն քէ, կայ և դեռ առնող ալ չի կայ որովհետև գաղղիոյ մէջ առատ մարդ ունեցածն ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոն 26 մայիս ։ Պեկերներուն ատեանը վերցունելու համար Անգլիոյ և Գաղղիոյ մէջ նորէն դաշնագրութիւն մը ստորագրեցին ։ Անգլիոյ տէրու

...ներն ալ պէտք ցրուել և ազատել, բոլոր աշխարհքի ...պէտք տիրէ ։ Թագաւորի մը աշխարհի ամենէն ...ուրիշ շատ մը կանայք ալ պէտք առնէ ։ ...պէտք ունենայ, որ իրմէ ետքը պէտք թագաւորեն ։ ...այս ալ ուրիշ մարդոց պէս կրօնքի եղեր ։ ...Աշխարհը հրեաներուն մեսիային վրայօք խօսած ...և դիւցազնական խօսքերուն միայն մէկ մասն ...աշխարհքը գալուն պարագաներուն վրայ ...առանձին բաներ կըյրուցեն ։ Որքէն որ մեսիային աշխարհք գալէն առաջ տասն հատ տեսանելի և պայծառ հրաշքներ պէտք ըլլան, որ ապաւ ... մեսիային անկեալ ըլլալուն վրայ ամենևին երկբայութիւն պէտք չի մնայ ։

Առաջին հրաշք կամ նշան ։ Այն օրերը Աստուած ...Թագաւոր պէտք յայտնուէ, որ մէկ բարեպաշտութեան սուտ կերպարանքով մը հասարակութիւնը խաբելու պէտք նայի, սատանի Թագաւորութիւն անանկ գժնդակ և անտանելի պէտք ըլլայ որ մարդիկ ամէնն ալ պէտք քանդգատաւին առաջ տեղեր փախչելու և ապառաժ քարերուն ծերպերուն մէջ պահուելու ։ Խորայէլացիք այն առեն ոչ թագաւոր պէտք ունենան, ոչ իշխան, ոչ ...դպեւ, ոչ պզտը հոգևորական մարդ, ոչ օրինաց ...գաւառեա, և ոչ սրնակոփեր ։ Այն ատենը աշխարհս ծայրէն երկրելու գլխով և եօթնական ...ուրեն աշխրով ան մարդիկ պէտք գան, նայվածքներնին գժնդակ պէտք ըլլայ ու գէմքերնին կայ... մարդ պէտք չի կրնայ գիմանալ ։ Աստուած պիտի ...ներէ որ այս երեք Թագաւորներս երեք ամբողջ Թագաւորութիւն ընեն ։ Թէ ոչ ամէնի Թագաւորութիւն ընէին նէ՝ ասանց քանութեանը մարդ պէտք չի կրնար գիմանալ ։

Երկրորդ նշան ։ Մէկ անտանելի տաքութիւն մը պէտք ըլլայ, և տակէց շատ անող (հիւմեռ) և ժանտախտ պէտք պատճառէ, և շատ մարդ պէտք մեռնի, բայց այս տաքութիւնս որ անհուն անհամեմար չի Թեանոններ պէտք մեռցունէ, հրէից համար մէկ փորձ մը և մէկ փրկարար դեղ մը պէտք ըլլայ, Խորայէլացւոց արդար մարդիկը տակէց պէտք ճանչնան ու արդարութեան սրբազնական ծաղումը առու է ։

Երրորդ նշան ։ Ցօղի կամ ասատուան չոքի տեղ արիւն պէտք իջնայ, որ քրիստոնեայներուն և աշխարհքին երես գտնուած ուրիշ ամէն ազգերուն համար մահաբեր Թոյն մը պէտք ըլլայ, խմած առտնանին իրենց շատ անուշահամ պէտք գայ, բայց ետքը ամէնն ալ պէտք մեռնին ։ Խորայէլացւոց ամբարիշտ և անօրէն մարդիկն ալ իրենց կամքը տակէց պէտք խըմեն ու մեռնին ։

Չորրորդ նշան ։ Մէկ ուրիշ տեսակ ցօղ մըն ալ պէտք իջնայ, որ առաջին ցօղէն խըմող և հիւանդացող մեղաւոր հրէայները տակէց պէտք խըմեն, և առով առողջութիւննին պէտք գտնեն և բժշկուին ։

Հինգերորդ նշան ։ Արեւը անանկ մէկ խաւար մթութեամբ պէտք խաւարի, որ մինչև երեսուն օր լուսոյ նշոյլ ամենևին պէտք չի տեսնուի ։ Այն ատենը շատ քրիստոնեաներ այս հրաշքներէս փախելով հրեայ պէտք ըլլան ։

Վեցերորդ նշան ։ Աստուած պէտք ներէ որ հռոմէական կայսրութիւնը բոլոր աշխարհքը տարածուի, և պէտք վերջը մէկ անդամ և քարաւիրա Թագաւոր մը տիրէ մինչև ինն ամիս ։ Այն ատենը մեծաւին աշխարհք պէտք գայ Հռովմէական ցեղէն, և անունը պէտք ըլլայ Արմիլլոս, ինչպէս որ առաջ բացուեցաւ, բոլոր խորայէլացիները իր գլուխը պէտք ժողվէ և հրամայելով հետ պատերազմի, Թագաւորները պէտք վերցունէ, և Թագաւորական աթոռները պէտք կործանէ ։

Եօթներորդ նշան ։ Աստուած աշխարհքս ստեղծած ատենը իր ձեռաց մէկ մարմարեայ պարկ այլ կին կերպարանքով արձան մը շինեց, ամբարիշտ և պարշելի մարդոց այս քարը պէտք յայտնուի, և անկէց ետքը այս քարէս տղայ մը պէտք ծնանի Արմիլլոս անուն, որուն քրիստոնեաները Նեռն և գերապրկառնօր կ'ըսեն, հասակին բարձրութիւնը պէտք ըլլայ տասն կանգուն, մէկ աչքէն մինչև մէկ աչքը մէջքը մէկ Թիզ, աչքերնին գլխուն մէջ փոքր Թաղուած, կարմիր և կրակի պէս փառած, մազերը ոսկիի գունով կարմիր և ոտքերը կանաչ, երկու ալ գլուխ պէտք ունենայ ։ Հռովմեցիները առիկայ իրենց Թագաւոր պէտք ընտրեն, քրիստոնեայներն ալ անոր հնազանդելով յարգութիւն պէտք մատուցանեն, և իրենց օրինաց գիրքը անոր առաջը պէտք ներկայացունեն, խորայէլացիներուն ալ մարդ պէտք ղրկէ՝ որ անոր ալ ասանկ ընեն, բայց Հովսէփին որդին Նեէմիա Նեփթալիմ և Մանասէի և Բենիամինի և Գադայ ցեղերէն 300,000 հոգի պէտք ժողվէ, փախ պէտք ելլէ և պատերազմի, և պատերազմի մէջ պէտք մեռնի, բայց մարդու ձեռաց չէ ։ Արմիլլոս եկեղեցւոյ վրայ պէտք երթայ, և այն ալ իր իշխանութեանը տակը պէտք առնէ, անկէ ետքը Երուսաղէմ ալ առնելու

թեան կողմանէ Պ. Լիւշինկթընը և Պրաղըիոյ տէրութեան կողմանէ Պրուկէի դուքսը՝ որ բաւական ժամանակէ հետէ այս տեղ է , այս դաշնագրութիւնը գործքի դնելու համար ։ Պրաղըիոյ տէրութիւնը արդէն այս դաշնագրութիւնը հաստատելով իւր հաւանութիւնը տուաւ , Անգղիոյ տէրութիւնն ալ վաղուեան օրը հաստատելու է , և այս երկու տէրութիւնը բաւական առաջնատուր նաւեր և շոգենաւեր ղրկելու են Ափրիկէի կողմերը՝ որ արգիլեն այն տեղէրու գերիներուն առեւտուրը ։ Այս երկու մեծ տէրութիւններն գերիներուն առեւտուրը վերցանելու համար դաշնագրութիւններ ընելու են Ափրիկեցի Թագաւորներուն հետ , և թէ որ հարկաւոր նէ՝ զօրք ալ ղրկելու են հաւասար չափով ։ Այս դաշնագրութիւնը տասը տարի տեւելու է , բայց հինգ տարին լմննալուն՝ վերըստին քննութիւն մը ընելու են անոր վրայօք ։

—Պրաղըիոյ Մեծ . Թագաւորին որդի բարձրապատիւ Նէմուրօի դուքսը իւր ամուսնոյն հետ Անգղիա հասան և քանի մը շաբաթ այն տեղ Պուքինկէմ պալատին մէջ անցընելու են ։

ՎՐԱՍՏԱՆ

Տփխիս 14 ապրիլ ։ Քաղաքիս և բոլոր ընդարձակ նահանգիս մէջ՝ բառ բաւականին հանգստութիւնը շարունակ կըտիրէ ։ Իւ հիմայ ուրիշ նոր լուր մը չունինք ծանուցանելու , միայն բոլոր հասարակութեան՝ մեծապէս գոհունակութեամբ միատեսակ բարեմաղթութիւններն բազմապատկելը՝ իրենց Բարեխնամ ազատարար Թագաւոր Կայսեր երջանիկ բարօրութեանը համար , որ Ռուսին Կայսերական մեծութիւնը՝ այս անգամ ալ բարեհաճեցաւ քաղցրաւոր կացուցանել այս նահանգիս ժողովուրդը՝ Պայծառափայլ Վօրոնցով իշխանին բարեհամբաւ հովանաւորութեանը յանձնելով ։

Ուստի այս վերջին օրերս՝ տեղւոյս ժողովուրդը (որոնց մեծ մասը մեր Հայոց ազգէն է) ՚ի նշան խորին ակնածութեան՝ և օրհնութեան անբաւ ուրախութենէն՝ պարապ անձին համարեցին հանդիսաւոր տեսարան մը ներկայացունել քաղաքիս մէջ , և գրեթէ ինչ որ կըցան նէ՝ հնարեցին ու ըրին , որոնք համառօտապէս կըծանուցանենք այս տեղ ։

Նախոյ վերջին , Իշխանական բանակին գլխաւոր հրամանատար և Կայսերական մեծութեան տեղակալ զօրապետ Պայծառափայլ Միխայէլ Վօրոնցով իշխանին և Նորին իշխանուհին գալստեան որոշուած օրն ըլլալով՝ նոյն գիշերը քաղաքիս բոլոր տուները՝ փողոցները՝ հրապարակները անթիւ ճրագներով լուսաւորուած էր և զանազան գոյներով զարդարուած մինչև քաղաքիս արուարձանները ու շրջակայ լեռներուն վրայ ։ Իւ որովհետև քաղաքիս դիրքը այսպէս լուսաւորութեան շատ յարմարութիւն մը ունենալով՝ խիստ զուարճալի և մանաւանդ զարմանալի տեսիլ մը կըձեւացունէր , ամեն կողմէ ցերեկի պէս լուսաւոր ամեն գին պէս պէս զուարճալի հնարքներով զարդարուած , ամեն տեղ հանդիսական ժողովրդոց բազմութիւն կ'երեւար ։

Բայց ամենէն աւելի փայլուն զարդարուած տեղերը՝ Հայոց ազգիս երեւելեաց կարաւանսէրայներն էին ։

Իրեւ գիշերին երեք ժամ յառաջ՝ այն ինչ առաջընթաց ձիաւոր զօրքերը քաղաքիս Հայոց շուկային մէջ երեւցան , այն տեղ գտնուող ժողովուրդը սկսեցին ուրախակից սրտիւ Ուռա կանչելով անհուն հաւանութեան՝ իրենց Պայծառափայլ հիւրերուն քաղաքիս մէջ մտնելը , և նոյն միջոցին [illegible] զանգակները սկսեցին հարկանել , ամեն կողմէն նուագարանները և քաղցր երգերը հնչեցուցանել և կերպ կերպ ազատօրէն փամփուշտները գործի դնել ։

Պայծառափայլ իշխանը՝ քաղաքս մտնելուն , այն ինչ այսպէս չափազանց շքեղ հանդիսով պատրաստութիւնը կըտեսնայ , ՚ի նշան գոհունակութեանը կըբարեհաճի կառքէն վար իջնալու , նոյնպէս Պայծառափայլ իշխանուհին ու բոլոր հետեւորդները կառքերնէն վար իջնալով՝ ոտքով ճեմելով՝ մի հանդարտ գնալով կըքալէին , ու կըքալեցունէին հիւրընկալներուն սիրտը , ուր իւրեայ կ'անցնէին երեւելի հիւրընկալները՝ բազմաթիւ ջահակալներով զինուորեալ , որոնց կըշեւակէին կողքը փերուզիները՝ ազնուականները ու փաճառականները , և գրեթէ ամեն գիեն "ողջ լեր Տէրական կայսեր" կ'աղաղակէին , և այսպէս փառաւոր մեծարանօք առաջին կարաւանսէրային հասնելնուն՝ որուն տէրերը Եղնուամեծար Սարգսեանց պարոնայք՝ խոնարհ ակնածութեամբ հրաւիրեցին փոքր ինչ հանգստանալու իրենց կարաւանսէրային մէջ ։ Պայծառափայլ հիւրերը՝ բոլոր հետեւորդներովը մտան այս կարաւանսէրային մէջ , որ շատ պաճուճանօք պատրաստուած էր , որուն կամարները՝ պատուհանները՝ դուները ու լուսամուտները ճրագներ վառուած և գունագոյն ծանր կերպասներով զարդարուած , և ներսի գին յարմար տեղ մը մեծափառութիկ սեղան մը դրուած էր , որուն վրայ հայաստանի ու պարսկաստանի զանազան նորահաս պտուղներով ու պէսպէս օշարակներով լեցուն ։ Նկարագրելու արժանի է արդարև յիշեալ ազնուամեծար Սարգսեանց Շ. ամեայ պատանին՝ Պայծառափայլ հիւրերուն գալուստը շնորհաւորելու վայելչական գաղղիարէն համառօտ ատենաբանութեանը ։ Պնակագիծ ատենաբանիս մատղաշ հասակին փայլուն՝ պարկեշտագեղ նայուածքը՝ քաղցր խօսուածքը և միանգամայն ազնուաբարոյ շարժուածքը , ոչ թէ միայն կըզմայլեցունէր , այլ և ՚ի զարմանս կըգրաւէր ներկայ գտնուողներուն սիրտը , որոնք ծափահարութեամբ յայտնեցին իրենց գոհունակութիւններն ։

Մեծափառեայ հիւրերը աւելի երկնուն և քիչ մը յառաջ գնալով իշխանազուն Պէհպուտեանները կարաւանսէրայը հրաւիրուեցան , որ այս ալ գրեթէ առաջինէն ալ աւելի փառաւոր յարդարուած էր , ուր և գերազանց պատուով մեծարուեցան ։ Անկից ետքը՝ իշխանազուն Արծրունեաց կարաւանսէրայը ընդունուեցան , որ այս ևս չափազանց կարգադրութեամբ պատրաստուած էր , հազիւ թէ Պայծառափայլ իշխանը ու իշխանուհին դռնէն ներս կըմտնային , զինուորական երաժշտութիւնը շուրջանակի պատուարուած սկսան քաղցր ներդաշնակութիւններն հնչեցուցանել , ուր և կանխեցին փութապէս հայազգի ու վրացի փիճաղուները՝ ոսկեճամուկ մետաքսեայ կերպասներ տարածել Կայսեր տեղակալին ու անոր ամուսնոյն ոտքերուն տակը (ասիկայ Հայոց ու Վրաց հին սովորութիւններէն է , որ իրենց Թագաւորը հիւրընկալ ժամանակին այսպէս կըյարգէին) որոնց հետեւ քաղաքիս երեւելիները՝ առաջնորդեցին Պայծառա[փայլ] հիւրերուն դէպ ՚ի կարաւանսէրային ալ ներ[ս] ձեմելիք սրահը՝ մեծարելու , այս միջոցիս ազնուակ[ան] դերդաստաններէն վեց նորահասակ աղջիկներ՝ նա[խ]ճայլ համեստութեամբ անուշահոտ ծաղիկներ [թա]փելէին Պայծառափայլ հիւրերուն ոտից [առ]աջքը ։

Իւ ասկէ ուրախ սրտիւ ելլելուն , գիշերին [...] գնաց վրայ յառաջապէս պատրաստուած հովանոց[...] և այս շքեղազարդ հովանոցիս մէջ մտնելուն՝ [...] երաժշտները վրացի ազգի երգարաններով սկս[ե]ցին նուագել , ուր և Ուռա կանչողներուն ձայնը երկի[նք] կ'ելլէր ։

Իւ այսպէս կուգաւ քաղաքիս ուրիշ հանդիսա[ւոր] յարդարուած տեղերը հրաւիրուելով՝ նաև պալ[ատ] պատրաստուած դահլիճն մը հիւրընկալուելով՝ [ք]աղաքիս տիկիններէն ընդունուեցան , որոնք թ[...] (շալ) կարկանդակ և անուշ տեսակ անուշեղէններ[ով] պատուելին մեծարեցին ։ Այս տեղ Պայծառափ[այլ] իշխանուհին ախորժանացը համեմատ , յիշեալ 6 [...] ղաւ աղջիկները ու Պետրաշկիւ Մասանովի 11 [...] րեկան աղայն Լեւլեան նշանաւոր պարը ներկա[յա]ցուցին , որոնց արեւելեան փառաւոր զգեստներ[ով] մանրաքայլ կաքաւելնին՝ իրարու ետեւ սրգանձ [...] րի ասպինի և հաճոյ ու համարձակ շարժուածքն[երը] Եւրոպացւոց պէսէ աւելի կանոնաւոր պարերուն [...] զուարճալի ու հաճելի երեւցաւ Նոցին Պայծառա[փայլ]ութեանց ։

Վերջապէս վսեմափայլ քաղաքապետին երկ[...] վսեմ ու ազդու ամօք ատենաբանութիւն մը ըն[...] կատարեցաւ այս պայծառ հանդէսը , որ մի բառ [...] ոքէ նշանակելը՝ արդարև երկար տողերու կըկար[օտի] ։

Ահա այսպէս գիտէ մեր Հայոց ազգը՝ որ [...] ամեն դիպող տարիներու մէջ , իրեն սեպհական հ[...] ւատարմութեան՝ երախտագիտութեան՝ հիւրասիրութեան [...] և աղնիւ քաղաքավարութեան պարտականութեան [...] երբէք չի վրիպալ ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

[illegible]

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Իզմիր 16 Յունիս ։

Լոնտրա	109	109 ½
Մարսիլիա	170	171 ½
Թրիեստ	441	443
Վիեննա	400	
Ճենովա	170	
Համպուրկ	360	
Փարիզ		

Պօլիս 14 Յունիս ։

Լոնտրա		
3 ամիս ժամանակաւ	110	
Մարսիլիա	170	
Թրիեստ	444	
Վիեննա	445	
Լիվօռնօ	144	143
Ճենովա	171	

ձեռք պիտի զարնէ ։

Եօթներորդ նշան ։ Միհրայէլ հրեշտակապետը փողը պիտի չալէ . և յանկարծակի Պաւլթի որդի Տըշմարիտ Մեսիայն՝ Երուսաղէմէն հետ մէկ տեղ պիտի երեւի . առաջ անապատ փախչող բարի հրեայներուն . և անոնց հետ աշխարհքիս ամեն կողմը գտնուող հրեայները պիտի ժողուէ , մէկ տեղ պիտի բերէ , և Երուսաղէմ պիտի տանի ։ Եղիսէոս ալ հոն պիտի երթայ անոր հետ պատերազմելու համար . բայց երկինքէն կրակ պիտի իջնայ ու զօրքը այրէ ։

Իններորդ նշան ։ Միքայէլ հրեշտակապետը ձեռքի փողը մէկ անգամ մըն ալ պիտի չալէ . և այս ձայնովս՝ Երուսաղէմի մէջ որչափ գերեզմաններ կան նէ պիտի բացուին . և մէջը թաղուած մեռելները ամենն ալ յարութիւն պիտի առնեն ։ Եղիա մարգարէն մանաւորապէս Հուզիէլեան Լէհէմին պիտի կենդանացունէ . և աշխարհքիս ամեն կողմը որչափ Թագաւորներ կան նէ՝ իրենց հողին մէջը եղող հրեայները պիտի ժողուեն , կառքերու և ասյլերու վրայ պիտի նստեցունեն , և յաղթական հանդէսով Երուսաղէմ պիտի բերեն ։

Պէտք շարունակել ։

Ի ԶՄԻՒՌՆԻԱ
ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԱՔԵԼԵԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ